

МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

доц. Рубанов П.М., студентка Федчун С.В.
Сумський державний університет (Україна)

Банківська система будь-якої країни є основою функціонування економіки в цілому, бо саме через банківські установи відбуваються розрахунки між суб'єктами господарювання, як всередині країни, так і з іноземними контрагентами; забезпечується акумулювання капіталу і його перерозподіл у найбільш ефективні сфери економіки через надання кредитів, інвестиції тощо. Саме тому важливим завданням є підтримання як достатнього рівня платоспроможності, так і оптимального рівня ліквідності банківських установ для своєчасного розрахунку за взятими зобов'язаннями.

Події останніх місяців в Україні (політична та економічна криза, відтік депозитних коштів, проблеми з отриманням рефінансування від НБУ, кризові явища на валютному ринку тощо) викликають ще більшу потребу у забезпеченні стабільності банківської системи, оскільки проблеми окремих банків можуть спричинити «ефект доміно». У такій ситуації одним з найважливіших аспектів є підтримання достатньої ліквідності як окремого банку, так і банківської системи в цілому.

Кожен банк, залежно від специфіки фінансових операцій, розміру активів, структури залучених коштів, цільової спрямованості діяльності тощо, розробляє власні методи управління ліквідністю. Небезпечною є як недостатня ліквідність, яка викликає загрозу банкрутства, особливо, в умовах зростаючих кризових явищ, так і надлишкова ліквідність, яка погіршує і без того невелику рентабельність діяльності українських банків.

В таких умовах одним з ефективних інструментів управління банківською ліквідністю є операції з портфелем ліквідних цінних паперів, перш за все боргових державних ЦП. Саме наявність такого портфеля ЦП забезпечує великим і середнім банкам баланс ліквідності, дозволяє уникати ситуації надлишкової чи недостатньої ліквідності. В разі виникнення проблем з ліквідністю, державні цінні папери можуть бути продані або використані як забезпечення для рефінансування від НБУ.

Проблемою є знаходження методів, здатних забезпечити надійне прогнозування і планування операцій банку на фінансовому ринку з урахуванням потреби мінімізації ризику ліквідності і одночасної максимізації прибутковості активних операцій. Один з підходів прогнозування ліквідної позиції на макрорівні базується на розрахунку коефіцієнта еластичності ліквідності. Даний показник дозволяє визначити, якою буде зміна ліквідних активів, при зміні ліквідних пасивів на 1%. Відстеження динаміки зміни даного показника дозволяє встановлювати тенденцію та отримувати прогнозний рівень ліквідності на майбутні періоди.

Рубанов, П.М. Методи регулювання ліквідності комерційного банку [Текст] / П.М. Рубанов, С.В. Федчун // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С.251-252.